

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Publicznej Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Bystrzycy Starej

w roku szkolnym 2025/2026

STRUKTURA programu

CZĘŚĆ I – założenia ogólne

1. Podstawy prawne
2. Cel główny
3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
4. Adresaci/ Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym

A Uczniowie

B Rodzice

C Nauczyciele

5. Doradztwo zawodowe

5.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

A Cel doradztwa zawodowego

B Treści programowe

C Warunki i sposoby realizacji

5.2 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego w klasach I-III

A Cel doradztwa zawodowego

B Treści programowe

C Warunki i sposób realizacji

5.3 Oddziały w klasach IV-VI

A Cel doradztwa zawodowego

B Treści programowe

C Warunki i sposób realizacji

5.4 Oddziały w klasach VII-VIII

A Cel doradztwa zawodowego

B Treści programowe

C Warunki i sposób realizacji

6. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ
7. Sojusznicy – sieć instytucji współpracujących ze szkołą
8. Zasoby materialne szkoły
9. Weryfikacja efektów zajęć/działań
10. Ewaluacja

CZĘŚĆ II

Plan realizacji WSDZ w Publicznej Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Bystrzycy Starej

- A. Realizacja programu doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych i klasach I – III - działania na rok szkolny 2025/2026
- B. Realizacja programu doradztwa zawodowego - w klasach IV - VIII szkoły podstawowej - działania na rok szkolny 2025/2026

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. **Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty**, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz **Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.**, wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają:

- Rozporządzenie MEN z dnia **3 kwietnia 2019 r.** w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół ,
- Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli,
- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach

1. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci, uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

2. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

W Publicznej Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Bystrzycy Starej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej, tj.:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym (wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie programu realizacji WSDZ na dany rok);
- współpracuje z pedagogiem szkolnym i doradcą zawodowym w celu realizacji programu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.
 - Zatwierdza program po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej w terminie do 30 września.

Pedagog/ Pedagog specjalny/Psycholog:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- współpracuje z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- włącza treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, doradcą zawodowym „Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” koordynuje jego realizację oraz realizuje poszczególne działania wynikające z programu;

- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym w realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”;
- koordynuje działalność informacyjno – doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia
- realizuje działania wynikające z Programu.

Zespół do spraw doradztwa zawodowego przygotowuje sprawozdania z realizacji programu realizacji doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- wspierają uczniów w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;

- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i nauczyciele współorganizujący kształcenie):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- wspierają uczniów w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizują w sali kącieki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby/ logopeda/pielęgniarka :

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Zadania nauczycieli – tematyka zajęć

Doradztwo zawodowe na poszczególnych etapach kształcenia, wyszczególniając:

- **doradztwo zawodowe** dla oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,

- **doradztwo zawodowe** dla klas I-VI szkół podstawowych, która ma na celu dalsze zapoznavanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,
- **doradztwo zawodowe** dla klas VII i VIII szkół podstawowych i zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII – zgodnie z treścią rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego.
- **Wychowania przedszkolnego** - zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzają i rozwijają ich zainteresowania;
- **Edukacji wczesnoszkolnej** - uczenie wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażanie do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznanie z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawianie znaczenia pracy w życiu człowieka, omawianie z dziećmi zawodów ich najbliższych, prezentowanie charakterystyki pracy w różnych zawodach. Rozwijanie zainteresowań, zapoznanie ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczenie podstawowych umiejętności technicznych.
- **Edukacji informatycznej i informatyki** - nauka poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, pomaganie uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół, wyjaśnianie organizacji pracy i przepisów bhp w pracy z komputerem, uczenie komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentowanie sposobów opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażanie do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazywanie sposobów wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.
- **Języka polskiego** - omawianie charakteru pracy w różnych zawodach, uczenie tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtowanie umiejętności operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażanie do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazywanie znaczenia komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.
- **Matematyki** - uczenie gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtowanie umiejętności posługiwania się procentami, zapoznavanie z zawodami z dziedziny księgowości, rachunkowości, bankowości. Uczenie planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.
- **Języków obcych** - zapoznavanie z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentowanie uczniom filmów o zawodach w języku obcym. Uczenie tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie).
- **Przyrody, biologii** - omawianie stanu zdrowia i chorób człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazywanie znaczenia odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażanie do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznavanie z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

- **Historii i wiedzy o społeczeństwie** - informowanie o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśnianie, na czym polega demokratyczny charakter państwa. Charakteryzowanie pojęcia samorządności, opisywanie zawodów związanych z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznavanie ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisując grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawianie z uczniami problemów współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznavanie ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczenie tworzenia drzewa genealogicznego. Omawianie z uczniami funkcjonowania przemysłu, warunków pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentowanie podstawowych cech obecnego systemu gospodarczego.
- **Wychowania fizycznego** - omawianie znaczenia treningu zdrowotnego, pomaganie w opracowaniu rozkładu dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.
- **Edukacji zdrowotnej** - prowadzenie lekcji na temat ról społecznych i modeli życia. Rozwój kompetencji uczniów w zakresie dbałości o zdrowie przez całe życie oraz budowanie ich potencjału zdrowotnego, Zapoznavanie ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtowanie u uczniów poczucia odpowiedzialności za własny rozwój.
- **Muzyki** - zapoznavanie uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazywanie wiedzy o tworzeniu instrumentów, uczenie gry na instrumentach.
- **Plastyki** - zapoznavanie z zawodami z dziedziny kultury. Uczenie korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.
- **Techniki** - opisywanie funkcji urządzeń technicznych, omawianie kolejności działań technologicznych, organizowanie miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczenie posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej. Omawianie charakterystyki wybranych zawodów, związanych z realizowanym zadaniem.
- **Chemii** - zapoznavanie z zawodami, w których wykorzystuje się wiadomości z chemii. Omawianie i uczenie zasad bezpiecznego posługiwania się sprzętem i odczynnikami chemicznymi. Kształtowanie odpowiedzialnych i zgodne z regułami BHP postaw. Uczenie odczytywania piktogramów.
- **Fizyki** - zapoznavanie z zawodami powiązanymi z fizyką, Uczenie precyzyjności i dokładności w wykonywaniu pomiarów. Zwracanie uwagi na występowanie fizyki w życiu codziennym.
- **Geografii** - uwzględnia specyfikę zawodów wykonywanych w różnorodnych dziedzinach geografii społeczno-ekonomicznej, zapoznaje z rynkiem pracy w poszczególnych działach gospodarki.
- **Edukacji dla bezpieczeństwa** - zapoznavanie z zawodami użyteczności publicznej: strażakiem, policjantem, ratownikiem medycznym, żołnierzem.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

4. Adresaci/Odbiorcy działań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

A. Uczniowie

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań - młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;

- stwarzanie uczniom klas VII-VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe- zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z doradztwem zawodowym,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie akcji o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, prezentacje zawodów;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z doradztwem **zawodowym**.

B. Nauczyciele (wychowawcy oraz specjaliści)

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

C. Rodzice

- organizowanie spotkań informacyjno - doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno - zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych oraz innych wydarzeniach organizowanych w szkole i poza nią;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane doradztwem zawodowym.

5. Doradztwo zawodowe

5.1 Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

A Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

B Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

C Warunki i sposoby realizacji

Cele szczegółowe przewidziane są do realizacji:

- a. podczas zajęć edukacyjnych wychowania prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- b. podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej (prowadzą nauczyciele i specjaliści);
- c. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w oddziałach przedszkolnych w szkole i poza nią.

5.2 Oddziały edukacji wczesnoszkolnej, klasy I-III

A Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego jest zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

B Treści programowe – cele szczegółowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas I-III jest realizowane:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego tj. zajęć edukacji wczesnoszkolnej w ramach edukacji wczesnoszkolnej (realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia);
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią (w szczególności w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców);
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** (realizują doradcy zawodowi, pedagodzy, psycholodzy lub inni nauczyciele, prowadzący te zajęcia);
 - **zajęciach z nauczycielem wychowawcą** opiekującym się danym oddziałem.

5.3 Oddziały klas IV-VI

A Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego jest zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

B Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno - zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas IV-VI jest realizowane:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia);
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli, wychowawców i specjalistów;
 - podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub poza nią;
 - **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią (w szczególności w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców) ;
 - **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** (realizują doradcy zawodowi, pedagodzy lub inni nauczyciele, prowadzący te zajęcia);
 - **na zajęciach z nauczycielem wychowawcą** opiekującym się danym oddziałem.

5.4 Oddziały klas VII-VIII

A Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

B Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowane:

- podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez pedagoga szkolnego gdzie prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie 10 godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
- wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (pedagoga szkolnego lub innych specjalistów, wychowawców i nauczycieli);
- **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
- **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią (w tym ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców i w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe);
- **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** (realizują doradcy zawodowi, pedagodzy lub inni nauczyciele, prowadzący te zajęcia);
- **na zajęciach z nauczycielem wychowawcą** opiekującym się danym oddziałem.

Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego dla klas VII -VIII szkoły podstawowej jest zawarta w Programie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII.

6.Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Diagnozę potrzeb może przeprowadzać pedagog szkolny, doradca zawodowy oraz wychowawcy i inni nauczyciele uczący w danej klasie.

A Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej bądź innych zajęciach,
- rozmowa z rodzicami podczas zebrań, spotkań indywidualnych,
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej, zespołów lub w ramach indywidualnych kontaktów,
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy
- bieżące obserwacje.

Zadania związane z realizacją Programu:

Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów , nauczycieli, rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej				
Lp.	Metody i formy realizacji	Do kogo skierowane	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.	Analiza podstawy programowej wychowania przedszkolnego i szkoły podstawowej, analiza obowiązujących rozporządzeń MEN,	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, zespoły nauczycieli	Przewodniczący zespołów, nauczyciele	wrzesień
2.	Indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami	Nauczyciele, wychowawcy,	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy oddziałów klasowych,	cały rok szkolny

		nauczyciel doradztwa zawodowego, rodzice	specjaliści	
3.	Przeprowadzanie obserwacji, badań dotyczących predyspozycji uczniów, mocnych stron.	Wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego	Wychowawcy, oddziałów klasowych	Cały rok
4.	Zebrania informacyjne z rodzicami, Zapoznanie rodziców uczniów klasy VIII z ofertą szkół ponadpodstawowych, zasad rekrutacji, przeprowadzania naboru elektronicznego do szkół. Pomoc w wyborze drogi zawodowej.	Rodzice	Wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego Wychowawca klasy VIII	Wrzesień październik/ II półrocze
5.	Gromadzenie scenariuszy zajęć oraz tworzenie nowych dotyczących potrzeb doradczych.	Nauczyciele, nauczyciel doradztwa zawodowego	wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego	cały rok szkolny
6.	Prowadzenie rozmów z nauczycielami nt. uczniów	nauczyciele	wychowawcy nauczyciele przedmiotowi	cały rok szkolny
7.	Pomoc uczniom w projektowaniu przyszłej ścieżki edukacyjno- zawodowej, wskazanie możliwości i form rozwijania indywidualnych zainteresowań i uzdolnień	Uczniowie,	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, specjaliści	cały rok szkolny
Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.				
Lp.	Sposoby realizacji		Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Tworzenie gazetki zawodoznawczej, zawierającej ofertę szkół ponadpodstawowych	Klasa VIII	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawca klasy VIII, bibliotekarz	cały rok

2.	Utworzenie zakładki oraz aktualizowanie zakładki - DORADZTWO ZAWODOWE na stronie internetowej szkoły	Uczniowie, rodzice, nauczyciele	Nauczyciel doradztwa zawodowego, administrator strony	cały rok
3.	Opracowanie i gromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Rodzice, nauczyciele, uczniowie	Nauczyciel doradztwa zawodowego, bibliotekarz administrator strony	Cały rok
4.	Organizowanie wyjazdów na Dni Otwarte do szkół ponadpodstawowych, Targi Edukacyjne	Uczniowie klasy VIII	Wychowawca klasy VIII, nauczyciel doradztwa zawodowego	marzec
5.	Wycieczki do zakładów pracy	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	Wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego	cały rok szkolny
6.	Informowanie uczniów o spotkaniach z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, organizowanie spotkań	Klasa VIII	Nauczyciel doradztwa zawodowego dyrektor, Wychowawca klasy VIII	marzec/ kwiecień
7.	Informacyjne spotkania rodziców z doradcą zawodowym	Rodzice	Doradca zawodowy z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej	marzec
8.	Śledzenie zmian dotyczących doradztwa edukacyjno- zawodowego	Nauczyciele, rodzice	wszyscy nauczyciele, nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, zespół do spraw WSDZ	cały rok szkolny
9.	Spotkania uczniów szkoły podstawowej z przedstawicielami różnych zawodów	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	Wychowawcy, dyrektor	cały rok szkolny
Prowadzenie działań związanych z realizacją doradztwa zawodowego w szkole.				
Lp.	Sposoby realizacji	Do kogo skierowane	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Realizacja treści podstawy programowej w oddziałach przedszkolnych, klasach I-VIII, obowiązkowych zajęciach z uczniami, zajęciach	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	nauczyciele	cały rok

	dodatkowych z wykorzystaniem aktywnych metod pracy			
2.	Zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról, odgrywanie scenek związanych z zawodami w oddziałach przedszkolnych, oraz młodszych klasach	Oddział przedszkolny, klasy I-III	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok
3.	Zajęcia warsztatowe dotyczące preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego wczesnego rozpoznawania predyspozycji osobowościowych, zainteresowań	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	nauczyciele	Cały rok
4.	Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych (klasy IV-VIII). Warsztaty dotyczące planowania kariery, w zakresie pokonywania stresu, organizowanie wycieczek zawodoznawczych.	Oddział przedszkolny, klasy IV-VIII	nauczyciele	Cały rok
5.	Rozpoznawanie planów edukacyjnych i zawodowych uczniów. Analizowanie dokumentacji uczniów (opinie z poradni, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opinie o stanie zdrowia determinujące wybór zawodu)	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści	Cały rok
6.	Pomoc uczniom w nabyciu wiedzy, umiejętności i kompetencji przydatnych w życiu, dotyczącej ścieżki edukacyjno-zawodowej, rynku pracy i własnych możliwości.	Uczniowie	Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel doradztwa zawodowego rodzice	Cały rok
7.	Współpraca z PPP, PUP, szkołami ponadpodstawowymi, zakładami pracy, osobami odwiedzającymi szkołę (przedstawienia, pokazy, prelekcje, uroczystości, projekcje filmów, itp.)	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	nauczyciele	cały rok

8.	Zapraszanie przedstawicieli zawodów, także rodziców na zajęcia z wychowawcą, na uroczystości, spotkania	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII rodzice	wychowawcy oddziałów klasowych,	cały rok szkolny
10.	Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin	Klas VII, VIII	Nauczyciel doradztwa zawodowego	Cały rok szkolny
11.	Spotkania z doradcą zawodowym - poradnictwo indywidualne, testy orientacji zawodowej, indywidualne rozmowy dotyczące poradnictwa zawodowego oraz na temat predyspozycji zawodowych uczniów	Zainteresowani uczniowie, rodzice	Doradca zawodowy, specjaliści	W miarę potrzeb
12.	Udział uczniów w konkursach i zawodach, wyjazdy, edukacja teatralna. Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów	Oddział przedszkolny, klasy I-VIII	nauczyciele	Cały rok
Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.				
Lp.	Sposoby realizacji	Do kogo skierowane	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Kontrolowanie zadań i terminów realizacji przeprowadzonych zadań.	Nauczyciele, wychowawcy	Dyrektor, zespół do spraw WSDZ	cały rok szkolny
2.	Prowadzenie zakładki na stronie internetowej szkoły Doradztwo Zawodowe. Umieszczenie Programu realizacji doradztwa zawodowego na	Uczniowie, rodzice, nauczyciele	Administrator strony, nauczyciele	Cały rok

	stronie internetowej szkoły, umieszczanie notatek z realizacji zadań prowadzonych przez szkołę oraz informacji o zajęciach dodatkowych realizowanych na terenie szkoły.			
3.	Aktualizowanie Programu realizacji doradztwa zawodowego	Nauczyciel doradztwa zawodowego, zespół do spraw WSDZ	Nauczyciel doradztwa zawodowego, zespół do spraw WSDZ	cały rok szkolny
Współpraca z nauczycielami, rodzicami i podmiotami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie realizacji doradztwa zawodowego.				
Lp.	Sposoby realizacji	Do kogo skierowane	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie Programu realizacji doradztwa zawodowego uwzględniającego WSDZ	zespół do spraw WSDZ	zespół do spraw WSDZ	Wrzesień
2.	Zapoznanie nauczycieli z Programem realizacji doradztwa , konsultacje z nauczycielami, rodzicami	Nauczyciele rodzice	zespół do spraw WSDZ	wrzesień
3.	Zasięgnięcie opinii Rady Pedagogicznej i zatwierdzenie Programu	Dyrektor Rada Pedagogiczna	Dyrektor	Do 30 września
4.	Zapoznanie rodziców z Programem realizacji doradztwa Zawodowego	Rodzice Strona internetowa szkoły	zespół do spraw WSDZ, wychowawcy	Wrzesień- październik
5.	Wsparcie rodziców w zidentyfikowaniu własnych kompetencji doradczych	Konsultacje z rodzicami strona internetowa szkoły	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy	Cały rok

6.	Udostępnianie nauczycielom, rodzicom, uczniom informacji związanych z doradztwem zawodowym, np. poradników, adresów stron www, filmów, scenariuszy zajęć, konspektów itp. na stronie szkoły	zespół do spraw WSDZ	zespół do spraw WSDZ, administrator strony WWW	Cały rok
7.	Przedstawienie na Radzie Pedagogicznej sprawozdania z realizacji zadań zawartych w Programie	Doradca zawodowy	Zespół do spraw WSDZ	Koniec roku
8.	Monitorowanie realizacji Programu wśród uczniów, nauczycieli wychowawców, rodziców, podmiotów, z którymi szkoła współpracuje	zespół do spraw WSDZ dyrektor	Zespół do spraw WSDZ	cały rok szkolny
9.	Określenie zakresu współpracy przy realizacji Programu	zespół do spraw WSDZ dyrektor	dyrektor szkoły, rada pedagogiczna, zespół do spraw WSDZ nauczyciele, wychowawcy	wrzesień

7. Sojusznicy – sieć podmiotów/instytucji współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości.

Szkoła współpracuje w szczególności z:

✓ Szkołami ponadpodstawowymi , m.in.:

- promocja oferty kształcenia poprzez spotkania informacyjne z przedstawicielami szkół na terenie szkoły,
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VIII,
- prowadzenie warsztatów o charakterze zawodoznawczym,
- organizowanie lekcji zawodoznawczych.

✓ **Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Bychawie, m.in. poprzez:**

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielaniu nauczycielom, wychowawcom, szkolnemu doradcy zawodowemu pomocy w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole;
- wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na poziomie lokalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym dotyczących:
 - a) trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - b) wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów przy wykonywaniu przyszłych zadań zawodowych,
 - c) instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym,
 - d) alternatywnych możliwości kształcenia dla uczniów z problemami dla uczniów z problemami emocjonalnymi i dla uczniów niedostosowanych społecznie,
 - e) programów edukacyjnych Unii Europejskiej,
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- organizowaniem działań w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery,
- organizowanie działań w ramach Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych,
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie spraw trudnych, w tym konsultacje i diagnoza pod kątem wyboru zawodu, szkoły i kierunku dalszej nauki dla uczniów z problemami zdrowotnymi oraz uczniów z różnego rodzaju niepełnosprawnościami;
- konsultowanie z doradcą zawodowym z poradni działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkoły szkoleń, w tym szkoleniowych rad pedagogicznych, organizowanie spotkań szkoleniowo- informacyjnych, udostępnianie informacji i materiałów do pracy z uczniami i rodzicami.

- prowadzenie spotkań z rodzicami na tematy związane ze wspieraniem swojego dziecka w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej.

✓ **Pracodawcami (zakładami pracy) np.:**

- spotkania z przedstawicielami zawodów, jako przykłady ludzi, którzy odnieśli sukces w życiu zawodowym
- przeprowadzanie wywiadów przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- wycieczki zawodoznawcze i obserwacje zawodowe;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

Ponadto szkoła współpracuje z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bychawie,
- Urzędem Gminy w Strzyżewicach,
- Lubelskim Kuratorium Oświaty,
- Starostwem Powiatowym w Lublinie,
- Stowarzyszeniem Doradców Szkolnych i Zawodowych RP,
- Biblioteką Publiczną Gminy Strzyżewice,

8. Zasoby materialne szkoły

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu są realizowane w sali, w której możliwy jest dostęp do komputera z Internetem oraz rzutnik multimedialny bądź tablica interaktywna. Doradca zawodowy ma dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych - jeżeli tematyka zajęć będzie tego wymagała. Zajęcia indywidualne związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w gabinecie pedagoga szkolnego lub w sali lekcyjnej, zapewniającej komfort pracy.

Wyposażenie szkoły w zakresie doradztwa zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców,

- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych,
 - pomoce dydaktyczne zakupione w ramach programu „Laboratoria przyszłości”,
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, np. karty do flipcharta, markery;
- tablica, projektor.

9. Weryfikacja efektów działań, związanych z doradztwem zawodowym.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz inne działania związane z doradztwem zawodowym nie są oceniane. Założone cele podlegają natomiast weryfikacji, w jakim stopniu zostały zrealizowane, poprzez np.:

- pytania ewaluacyjne do uczniów (dotyczące zrozumienia przekazywanych treści, potrzeby kontynuowania/poszerzania tematu, jego atrakcyjności),
- autorefleksje i samoocena uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć z wykorzystaniem skojarzeń i myślenia analitycznego),
- analizę wytworów uczniów (m. in. mapy myśli),
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców.

10. Ewaluacja

Ewaluacja Wewnętrznej Szkoły Doradztwa Zawodowego jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje podejmowanych działań były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie wywiadów i sprawozdań nauczycieli doradca zawodowy sporządza sprawozdanie, przedstawia Dyrektorowi szkoły i Radzie Pedagogicznej.